

ГЛАСНИК

Етнографског
института
САНУ

LXXIII/1
Београд 2025

ГЛАСНИК ЕТНОГРАФСКОГ ИНСТИТУТА САНУ LXXIII (1)
BULLETIN OF THE INSTITUTE OF ETHNOGRAPHY SASA LXXIII (1)

INSTITUTE OF ETHNOGRAPHY SASA
BULLETIN
OF THE INSTITUTE OF ETHNOGRAPHY
LXXIII
No. 1

Chief Editor: Branko Banović, PhD (Institute of Ethnography SASA)

Editor: Aleksandra Pavičević, PhD (Institute of Ethnography SASA)

Technical Editor: Đurđina Šijaković Maidanik, PhD (Institute of Ethnography SASA)

Secretary: Noel Putnik, PhD (Institute of Ethnography SASA)

International editorial board: Milica Bakić-Hayden, PhD (University of Pittsburgh), Ana Dragojlović, PhD (University of Melbourne), Georgios Kouzas, PhD (University of Athens), prof. Kjell Magnusson, PhD (University of Uppsala), prof. Marina Martynova, PhD (Institute of Ethnology and Anthropology, Russian Academy of Sciences, Moscow), prof. Elena Marushiakova, PhD (University of St. Andrews), Marek Mikuš, PhD (Max Planck Institute for Social Anthropology, Halle), Ivanka Petrova, PhD (Institute of Ethnology and Folklore Studies with Ethnographic Museum, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia), Vesna Petreska, PhD ("Marko Cepenkov" Institute of Folklore, Skopje), Tatiana Podolinska, PhD (Institute of Ethnology and Social Anthropology, Slovak Academy of Sciences, Bratislava), Ines Prica, PhD (Institute of Ethnology and Folklore Research, Zagreb), Ingrid Slavec Gradišnik, PhD (Institute of Slovenian Ethnology RC SASA, Ljubljana), Anđja Srdić Srebro, PhD (University of Bordeaux).

Editorial board: Gordana Blagojević, PhD (Institute of Ethnography SASA), Ivan Đorđević, PhD (Institute of Ethnography SASA), full member of SASA Jelena Jovanović, PhD (Institute of Musicology SASA), Lada Stevanović, PhD (Institute of Ethnography SASA), Marina Mandić, PhD (Institute of Ethnography SASA), Miloš Milenković, PhD (Department of Ethnology and Anthropology, Faculty of Philosophy, University of Belgrade), Srđan Radović, PhD (Institute of Ethnography SASA), Marina Simić, PhD (Faculty of Political Science, University of Belgrade), full member of SASA Gojko Subotić, PhD (Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade).

Advisory board: Čarna Brković, PhD (University in Goettingen), Jelena Đorđević, PhD (Faculty of Political Sciences, Belgrade, retired professor), prof. Maja Godina Golija, PhD (Institute of Slovenian Ethnology RC SASA, Ljubljana), Renata Jambrešić Kirin, PhD (Institute of Ethnology and Folklore Research, Zagreb), Miroslava Lukić Krstanović, PhD (Institute of Ethnography SASA, retired), Mladena Prelić, PhD (Institute of Ethnography SASA), prof. Ljupčo Risteski, PhD (Faculty of Natural Sciences and Mathematics, Skopje), prof. Lidija Vujačić, PhD (Faculty of Philosophy, Nikšić), prof. Bojan Žikić, PhD (Faculty of Philosophy, Belgrade).

ЕТНОГРАФСКИ ИНСТИТУТ САНУ
ГЛАСНИК
ЕТНОГРАФСКОГ ИНСТИТУТА
LXXIII
свеска 1

Главни и одговорни уредник: Др Бранко Бановић (Етнографски институт САНУ)

Уредник: Др Александра Павићевић (Етнографски институт САНУ)

Технички уредник: Др Ђурђина Шијаковић Маиданик (Етнографски институт САНУ)

Секретар уредништва: Др Ноел Путник (Етнографски институт САНУ)

Међународни уређивачки одбор: Др Милица Бакић-Хејден (Универзитет у Питсбургу), др Ана Драгојловић (Универзитет у Мелбурну), проф. др Шел Магнусон (Универзитет у Упсали), др Георгије Кузас (Универзитет у Атини), проф. др Марина Мартинова (Институт за етнологију и антропологију, Руска академија наука, Москва), проф. др Елена Марушиакова (Универзитет Сент Ендријус), др Марек Микуш (Макс Планк Институт за социјалну антропологију, Хале), др Иванка Петрова (Институт за етнологију и фолклористику са Етнографским музејем, Бугарска академија наука, Софија), др Весна Петреска (Институт за фолклор „Марко Цепенков“, Скопље), др Татиана Подолинска (Институт за етнологију и социјалну антропологију, Словачка академија наука, Братислава), др Инес Прица (Институт за етнологију и фолклористику, Загреб), др Ингрид Славец Градишник (Институт за словеначку етнологију ЗРЦ САЗУ, Љубљана), др Анђа Срдић Сребро (Универзитет Бордо Монтењ).

Уређивачки одбор: др Гордана Благојевић (Етнографски институт САНУ), др Иван Ђорђевић (Етнографски институт САНУ), редовни члан САНУ др Јелена Јовановић (Музиколошки институт САНУ), др Лада Стевановић (Етнографски институт САНУ), др Марина Мандић (Етнографски институт САНУ), др Милош Миленковић (Одељење за етнологију и антропологију, Филозофски факултет, Универзитет у Београду), др Срђан Радовић (Етнографски институт САНУ), др Марина Симић (Факултет политичких наука, Универзитет у Београду), редовни члан САНУ др Гојко Суботић (Српска академија наука и уметности, Београд).

Издавачки савет: Др Чарна Брковић (Универзитет у Готингену), др Јелена Ђорђевић (Факултет политичких наука, Београд, професор у пензији), проф. др Маја Година Голија (Институт за словеначку етнологију ЗРЦ САЗУ, Љубљана), др Рената Јамбрешић Кирин (Институт за етнологију и фолклористику, Загреб), др Мирослава Лукић Крстановић (Етнографски институт САНУ, у пензији), др Младена Прелић (Етнографски институт САНУ), проф. др Љупчо Ристески (Природно-математички факултет, Скопље), проф. др Лидија Вујачић (Филозофски факултет у Никшићу), проф. др Бојан Жикић (Филозофски факултет у Београду).

Издавач

ЕТНОГРАФСКИ ИНСТИТУТ САНУ
Кнез Михаилова 36/IV, Београд, тел. 011 2636 804
e-mail: eisanu@ei.sanu.ac.rs
Мрежна страница часописа: www.ei.sanu.ac.rs

Publisher

INSTITUTE OF ETHNOGRAPHY SASA
Knez Mihailova 36/IV, Belgrade, phone: 011 2636 804
e-mail: eisanu@ei.sanu.ac.rs
Journal's web page: www.ei.sanu.ac.rs

Лектура

Мирјана Петровић-Савић

Превод

Аутори текстова

Дизајн корица

Александар Спасић (ментор доц. мр Оливера Батајић Сретеновић)
Факултет примењених уметности, Београд

Техничка подршка

Зоран Перовић

Штампа

Финеграф, Београд

Тираж

300 примерака

Штампање публикације финансирано је из средстава
Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије
Printing of the journal was funded by the Ministry of Science, Technological Development
and Innovation of the Republic of Serbia

Гласник Етнографског института САНУ излази три пута годишње и доступан је и индексиран у базама: DOAJ (Directory of Open Access Journals), ERIH PLUS (European Reference Index for Humanities), ROAD (Directory of Open Access Scholarly Resources), EBSCO, Crossref, ZDB (The German Union Catalogue of Serials), SUDOC (Le catalogue du Système Universitaire de Documentation), OpenAlex, EZB (Electronic Journal Library), WorldCat, Wikidata (<https://www.wikidata.org/wiki/Q29043693>), CEEOL (Central and Eastern Europe Library).

The Bulletin of the Institute of Ethnography SASA is issued three times a year and can be accessed in: DOAJ (Directory of Open Access Journals), ERIH PLUS (European Reference Index for Humanities), ROAD (Directory of Open Access Scholarly Resources), EBSCO, Crossref, ZDB (The German Union Catalogue of Serials), SUDOC (Le catalogue du Système Universitaire de Documentation), OpenAlex, EZB (Electronic Journal Library), WorldCat, Wikidata (<https://www.wikidata.org/wiki/Q29043693>), CEEOL (Central and Eastern Europe Library).

САДРЖАЈ CONTENTS

НАУЧНИ РАДОВИ SCIENTIFIC PAPERS

VARIA

13–34 Дуња Њаради

Свет који нестаје: Ернесто де Martino и Драгослав Антонијевић о последњем ритуалном трансу у Европи

Dunja Njaradi

A World that Disappears: Ernesto de Martino and Dragoslav Antonijević on the Last Ritual Trance in Europe

35–60 Данило Трбојевић

Трансгенерацијска и(ли) транскултурна трансформација стварности сеоске заједнице: здухаћ, змијар или (рурални) езотерик

Danilo Trbojević

Transgenerational and/or Transcultural Transformation of the Reality of the Village Community: the Zduhać, the Zmijar or the (Rural) Esoteric

61–84 Драгана Антонијевић, Милош Рашић, Лазар Бараћ

Транснационалне стратегије пословања српских предузетника у Бечу

Dragana Antonijević, Miloš Rašić, Lazar Barać

Transnational Business Strategies of Serbian Entrepreneurs in Vienna

85–106 Мирјана Закић, Сања Ранковић

„Косовски циклус” компонованих песама Драгана Николића

Mirjana Zakić, Sanja Ranković

”Kosovo cycle” of composed songs by Dragan Nikolić

107–126 Селена Ракочевић, Здравко Ранисављевић

Етнокореологија на Факултету музичке уметности у Београду – од фолклористичке парадигме ка дискурсу институционално и национално специфичне дисциплинарне оријентације у време (пост)традиције

Selena Rakočević, *Zdravko Ranisavljević*

Ethnochoreology at the Faculty of Music in Belgrade – from the Folklore Paradigm to the Discourse of Institutional and Nationally Specific Disciplinary Orientation in the Time of (Post)Tradition

- 127–146** *Žarka Svirčev*
Invisible Stitch: Ethnography and Women's Activism
at the Beginning of the 20th Century
Жарка Свирчев
Скривени шав: етнографија и женски активизам почетком 20. века
- 147–170** *Bojana Bogdanović, Lada Stevanović, Ivan Đorđević*
Researching Roma Women Emancipation
in the project HEROINES: from Theory to Practice
Бојана Богдановић, Лада Стевановић, Иван Ђорђевић
Брисање граница: истраживање процеса еманципације Ромкиња
у оквиру пројекта ХЕРОИНЕ
- 171–190** *Milena Gošić*
Between Ritual and Technology: Social Articulation
of Prehistoric Metallurgy from a Crosscultural Perspective
Милена Гошић
Између ритуала и технологије: Социјална артикулација праисторијске
металургије у кроскултуралној перспективи
- 191–222** *Ana Kolarić*
Сећања из школе и формирање идентитета:
трансформативна улога теорије (књижевности)
Ana Kolarić
Memories from School and the Formation of Identity:
The Transformative Role of (Literary) Theory
- 223–246** *Микоња Кнежевић*
ГЛАГЪЛЪ ДР(У)СТОГЪЛЪ.
Даљи примери аристотеловских схолија у српскословенском преводу
'Аподиктичких слова' Григорија Паламе
Mikonja Knežević
ГЛАГЪЛЪ ДР(У)СТОГЪЛЪ.
Further Examples of Aristotelian scholia in Serbian Church-Slavonic
Translation of Gregory Palamas' "Apodictic Treatises on the Procession of the
Holy Spirit"
- 247–268** *Ivica Mladenović*
Beyond the Network. A Critical Inquiry
into the Limits of the Actor-Network Theory
Ивица Младеновић
Мислити изван мреже.
Критичко преиспитивање граница теорије „актер-мрежа“

ПРИКАЗИ И ХРОНИКЕ
REVIEWS AND CHRONICLES

271–288 *Ивана Башић*

Гордана Благојевић, Невидљиви хероји Грчке

Марина Мандић

Бојан Жикић, Ризик и порицање.

Антрополошко проучавање ковида-19 у Србији 2020–2022.

Бојана Богдановић, Нина Аксић

Приказ пројекта

„Истраживање историје и културе Срба у Румунији”

Лазар Бараћ

„Истраживања показују”:

улога социокултурних истраживања у Србији данас